

Emlékbeszéd.

Az 1849 aug. 2-án vívott debreczeni csata évfordulója alkalmára,

írta **Balogh Béla** 4. é. joghallgató.

Mélyen tisztelt közönség!

48 esztendő viharzott e már nemzetünk feje fölött ama nagy idők óta a mikor a magyar állami es nemzeti szabadság vívta élet halál harcát a mindent tipró zsarnoksággal szemben. — Súlyos idők voltak azok! Meg volt tamadva a magyar államiságában, meg volt tamadva nyelvében, fajában, de felkelt! Az életet fenyegető, életre jere törő veszély tőni erőt adott neki s megmutatá, hogy a magyar még nem halotti test. — Kirántotta hüvelyéből a régóta nyugvó kardot s ősapaitól öröklött hősi vitézséggel villogtatta azt a maroknyi nemzet midőn fegyverzaj hatotta át az egész országot mindenütt. — Europa bámult, miként tiporja le a ketségbeesés vitézségével ellenségeinek mindegyikét reá zuduló aradatát s miként inogtatja meg azt a trónt, melyben a világbiró Habsburgok sok századokon át érintetlenül ültek.

Magyarország története, mióta sorsa a Habsburg dinasztiával kötötte össze, nem volt egyéb, mint szabadságharcok hosszú sorozata. Ausztria volt az elnyomó, hazánk a bilenseit összetörő fél A Boeckayak, Bethlenek, Rákóczyak mind Ausztria e százados elnyomási törekvéséi ellen vívták dicső csataikat, melyek mindannyiszor ismétlődtek, valahányszor a pamarilla szentségtörő kezekkel alkotmányos jogainkba belenyulni vakmerő volt.

Az utolsó nagyobbserű mozgalom az 1848-49-iki szabadságharc volt, melyben dinasztia es nemzet ellenségeként állottak szemben egymással; az a dinasztia, mely Isten után a magyaroknak köszönhető leginkább birodalmat, nagy hatalmi állását. — Ez volt az a mozgalom, melyre Europa szeméi kizárólag irányozva valának s a melyben a nagyvilág s a történelem ítélő-zéke előtt a legfényesebben beigazolta a nemzet, hogy nem tespedt el, sőt új életre van hivatva a szabadságért! lelkesedni tudó s azt fegyverre megvédeni is képes nemzetek sorába.

Emlékünnepet ülni gyűltünk ma egybe Mélyen tisztelt Közönség, megülni emlékét a magyar szabadságharc egy mozzanatának, a tragikus kimenetelű debreczeni csatának, egyszerűs mind leróni a kegyelet es hála adóját ama dicső honvédek iránt, kik a szabadság szent ügyéért mellüket tárták a szuronyok

hely csöndes alvóinak a történetét, min elandaldók a hazafi s lantján bú-, érzékeny nótát pöngtet az ihletett költő . . .

A bemenetnél lombokkal, zászlókkal ékesített diszkapu volt, a sarkövön s a sirokon virágok, haragos zöld leveű fenyők s minden hely betöltve dobogó szívű hazafikkal . . .

Remek, poetikus hely ez a legmagasabb dombbal együtt, hova lépcső vezet fel s hoi az öreg fak ár yekában, a kiemelt helyen a szónokok beszélnek vagy szavalnak gyűjtő, hazafias szavakat.

Az öreg honvédek a sirszobornál sorakoztak zászlók alatt, az egyletek s az ifjuság tagjai es a város küldöttei az említett dombra mentek fel, hol a lépcsőzet két oldalán a tanítói árva-ház takaró, egyszerű ruhás fiú es leány partfogottjai képeztek az árva honvédek s rjájál a kis árva érdekes sorfalát.!

Es borongani kezdett az idő s mintha a bänkódó Hungaria asszony a fehök közül kitekintve helylyel-helylyel aranyyaláttörtgrászfátyolt borított volna a honvédsírokra, mely a csöndes, akác-zos, fas ligetben máskor olyan, mint Isteneknek áldozó szent hely, hol druidák titkairól susognak a lombok s csicseregnek a madárkák . . .

Ünnep a temetőben

Az ács ifjak dalárdájának egy hazafias éneke nyitotta meg az ünnep műsorát. — A kékpántlikás kalapos derek daleyilet Boros

elé s verőkkel pecsételték meg szent lelkesedőket. — Jertek azért! S itt e szentelt helyen a temető csendes öln, hol lelkünk me-rengve néz a mult idők homályába, lebbent-sük föl e mult idők fátyolát s pillantsunk végig a szomorú ürközeten, mint küzdenek honvédeink s m i n t h a l n a k meg a hazaért!

*

Még élénk emlékezésében voltak mindenkin-k a tápió-bicskei, isaszegi, váci, nagysarlói diadalok, mikor a büszke két fejű sast a földig lealázták a kigunyolt honvéd fegyverek meg fenyesen ragyogott a magyar harci dicsőség napja, midőn komor felhők kezdték azt elborítani. — Baljóslatu hír keringett az országban, hogy Ausztria császára fegyveres segítséget kért I Miklós orosz czártól. — S a hír valónak bizonyult. — Az orosz seregek már május végén át léptek az ország határát gyors menetben igyekezve egyesülni az osztrák sereggel.

A két császári hatalom hadereje, mint rettenetes gyürű mindig öszébb-öszébb szorította a honvéd sereget, s a tulnyomó hatalom ellen küzdenie annak már alig volt lehetséges.

Miskolcz körül táborozott már az orosz hadsereg, midőn Görgei, hogy az orosz es osztrák hadak egyesüleset megátolja, Komárom alól megindult, terve ugyan nem sikerült, de gyors es ferasztó menetelések után a Kárpátok berezín át július utolsó napjaiban a Tisza vidékére, Debreczen környékére eljutott.

Görgei a 3 ik és 7-ik hadtesttel, mint a sereg zömével tovább vonult Vámos-Pécs es Nagy-Léta felé, az első hadtest vezérének Nagy Sándornak pedig megparancsolta, hogy a vezérlete alatt álló sereggel tartóztassa fel az esetleges orosz tamadást. Nagy Sándor aug. 2-án kora hajnalban meg is érkezett ferasztó marsok es folytonos csatározások által kimerült hadtestével mintegy 5000 emberrel Debreczen alá, ide csatlakozott még a Korpónai ezredes parancsnoksága alatt levő 2000-nyi fölkelő csapat, mely a közelgő oroszok elől visszavonult.

A sereg táborba szállott csatakeszen tartva magát. 3 ponton volt elhelyezve. A jobbszárny a Nyulas csárda körül, a centrum a hortobágy-balmaz-ujvárosi országoton, a Köntösgaton, a bal szárny a Köntösgáttól délre a Téglyas kert felé. Miután Nagy Sándor helyét rendbe hozta, tisztjeivel a városba lovagolt, hogy a »Bika« fogadóban ebédet el-

kötse. Mig a magyar táborban ezek történtek, addig a 80,000 főt számláló orosz hadsereg Gaskievics vezérlete alatt a Tiszán átkelve Balmaz-ujvárosig nyomult elő s ott megállapodott.

Két óra tájban egy futár jelenti, hogy az előörsök öszseütköztek az ellenség csapatával. A vezér ott hagyva ebédjét rögtön a csata soinhelyére vágatott s a megtámadott bal-szárny védelmére rendelt tüzérsséggel visszanyomta az orosz tamadást. Időközben nagy tömegek lepték el a centrászt es a jobbszárnyat is. De után 5 óráig folyt az aránytalan közdelem a maroknyi honvédség s a tizszer annyi ellen között; midőn a jobb szárny gyengülesé eldöntötte a csata sorsát is; hába küldötte Nagy Sándor ennek védelmére huzsársága legnagyobb részét; a tulnyomó erőnek erőnek engedni voltak kénytelenek; a tüzér-ség a várost megkerülve, amely gyorsan csak lehetett — Nagy Lé'a felé tartott, mig a jobbra gyakorlatlan felkelőkölő gyalogság az üldözök martaléka lett sokan fogtágra estek, sokan pedig a szágúdozó kozakok lándzsadöféséi közt adták ki lelküket. A centrum es balszárny sorsa nem volt ilyen végetes. Az itt elhelyezett hadi erőnek sikerült ugyanis Szóvát felé hatrálnia, a tüzérsegnek pedig Mike-Pécs felé elmenekülnie. A muszkák ellptek a védelele Debreczent; kifosztották; s csak napok mulva távoztak.

A csataér szomorú látványt nyújtott: 126 honvéd feküdt holtan, orosz részről 634.

Egy közös sirba tárták őket; hisz a hatal mindent kiengesztel, a kik életökben a legnagyobb ellenségek voltak s fegyverrel támadtak egymásra, holtuk után bekén megfernek egymás mellett, mindnyájuk szűő anyja a föld adva nekik csöndes nyughelyet.

Itt ezen a helyen, e sirhatmok alatt, melyek fölött most kegyelettel állunk, alusz-szák csöndes álmaikat a névtelen hősök! álmodoznak csatákról, zúgó fergetegről s vívnak nap-estig, mint a hadak utjának mesés lovagjai.

Ez volt a csata lefolyása. Óriási, emberfeletti volt a közdelem, mi e hősöknek osztályrészüi jutott, de ök dicsőően megfeleltek a súlyos feladatuk. — Tudták, hogy egy verbe borult ország, egy élethalál harcra kész nemzet néz reájuk aggódó szemekkel, tudták, érezték, hogy ök a magyar nemzeti függetlenség előharcosai s egy jobb jövő önfeláldozó bajnokai. Tizannyi volt az ellen; de mig azok a számot vitték a küzdelembé s a czár parancsa tüzelte őket harcra, honvédeinket a huzaszeretett szent lángja hevítette s adta kezökbe azt a hatalmas fegyvert, mit nem po-

karnagy vezetése alatt a szép hazafias dalt a »Szentelt hantokat« énekelte el érzéssel.

Ez ének után csinos, fiatal jogász Nagy Gyula állott az emelvényre felolvasván tiszta, csengő hangján egy beszédet, melyben a szabadságharc története s következményei sok ügyességgel lettek csoportosítva s szemcink elé állítva . . . A beszéd főbb részét természetesen a debreczeni csata már jól ismert leírása képezte, a Nagy Sándor tábornok tragikus öszseesapása a nálánál tizszer nagyobb, mintegy 80,000 főnyi muszka sereggel . . . A csata eredménye jól ismert, a sebesült orosz-lankent küzdő kis honvédsereget végre is egész napi tusakodás után megtörte, hátranyomta az orosz katona aradat. . . Menekült a tüzér-ség, a lovasság is, de folyton atakirozva fedezvén a menekülők futását, hanem a gyalogság közül annátöbb elveszett vérszomjas rablók prédájává vált Debreczen, hol kincseket, leány es asszony népek esőkjait egyaránt rabolta az átkozott, a baromi orosz martalócz . . . Az elesett honvédeket, azok százan felül voltak es hatszáznál több katonát az atyuska, a czár vitézei közül temettek e hantok, e gyöpös dombok alá, hol most muszka vitéz s magyar honvéd együtt alusszák a holtak álmát. . .

A sikerült beszéd hatást keltett s mind az előadó fiatal jogászt Nagy Gyulát, mind a leányos képű diák szerzőt Balogh Béla jogászt megéltézték.

Az ég pedig a temető felett mindjobban borult-borult, kellemes árnyékot s homályt lopván a sűrű leveles pagony közé.

B a g a m é r y Károly hittanhallgató, suzár fiatal ember, kinek a beszéde, előadása valami lekötő, lebilincselő J á n o s i Zoltán kiváló költő munkatársunk, »Augusztus 2-án« cz. költeményét szavalta el, melynek minden sora, mintegy harci riadó úgy rohogott, dobogott, a költői felhevülés látnoki erejével keserűbbnél-keserűbb igazságokat vagdalva a költő piruloi nem tudó sivár korszak arezába, melynek czudarságairól különben már beszélni is keserűség, alázkodás.

A lelkes költemény minden gyűjtő szava, minden gyűjtő sora, mint a gyűjtő rakéti, olyan hatásu volt, tüzet, sajtó sebet égetett a hallgatók szivében s a költemény elhangzása után mind B a g a m é r y hittan hallgató, ki a vers minden előnyeit s szépségeit ügyes szónoki előadásával elévnyre emelte, mind a szerzőt J á n o s i Zoltánt viharosan megéltézték s megtapsolták.

A temetői ünnepeket a munkás dalárda egy éneke fejezte be. Lehetetlen elismeréssel nem szólani e dalárdáról, mind a hangerő, mind az i-kolázottsága oly öszszevágók, oly dallamosan hangzók e dalárdának, mely a fiatal, de jeles karnagy K e l l e r János lutheránus tanító vezetése alatt a »Nemzeti zászló« énekelte, amelybe az »Isten áld meg a magyar«-ból is be van szöve egy rész-

tolhat sem a vasfegyelem, sem a zsold. Látjuk, mint allanak ellent órákig kicsiny seregükkel az északi zsarnok óriás erejének, mint küzdenek lankadásig, mint ontják vérüket. — Szemök előtt csak egy cél lebeg: megmenteni a sokat szenvedett hazát s visszaállítani azt arra a polczra, mely ez Isten-ember előtt megerdemelt 1000 éves dicső multjánál fogva. Hisz nekünk is jogunk volt a szabadságra; szabadságot óhajt a nagy természet minden alkotása; miért legyen attól megfosztva egy nemzet, egy oly nemzet, mely mindig a szabadság szent ügyéért ontotta vérét, mely a felvilágosodás és szabadelvűség zászlóját lobogtatta még akkor is, midőn a többi Európában mindenütt a rabszolgaság, a szabad szó vérrel-vassal elnyomása képezte az uralkodók nyíltan bevallott czélját.

Magasan lobogtatták e hősök a tépett zászlót, mely annyi csatában volt hű kísérőjük, még akkor is, midőn azt diadalra vezetni már nem volt remény; görcsösen ragaszkodtak ahhoz még haldoklásuk közepette is, midőn ajkaik már csak elhalóan suttozták:

Föl! föl vitézek a csatára!
A szent szabadság oltalmára!

Milyen tisztelt közönség! Nagy időkbe tekintetünk vissza, amidőn a fenyegetett alkotmány és nemzeti élet védelmére ezrelve tamadtak a hősök egy lángelkű apostol va rázsígeinek hatása alatt; a hogy a költő énekelte:

»Csodálatos ifju sereg, mely nem tudni, hogyan támad?
Napok születték, mégis mintha szülte volna három század.«

Lehetetlen, hogy a mult e nagy emlékeinek varázsa alatt egy pár könyecsepp ne rezzenjen át szempillánkön; a hazafiai érzelmek szert könyei ezek s a mily édesek nekünk, oly meggyújtatók a sirban alvó hősöknek.

Mi, akik ma megjelentünk ez egyszerű sirhalomnál, hol 48 évvel ezelőtt ágyudörges és kardcsapás töltte be a levegőt, bebizonyítottuk, hogy keblünkben nem halt még ki a multak iránti kegyelet s hála azok iránt, kik nékál ma nem volna magyar alkotmány s az édesen zengő hazai nyelvet talán durva zsarnok kezek némitanák el. Ők voltak azok, kikén beteljesült a költő jóslatszerű óhajtás:

»Ott essem el én a harc mezéjén!
Ott folyjon az ifjui vér kiszivamból.

S ha ajkam örömteli végszava zendül,
Hadd nyelje el azt az aczéli zőrej!
A trombita hangja, az ágyudőrej!

Aludjátok ti ott lent csöndes almaidokat ne zavarja azt semmi, s tegye eddessé azon tudat, hogy van egy utókor, mely megértett benneteket, fel tudta fogni küzdelmeitek maradandó alkotásokba nyilvánuló horderejét.

Mi pedig meritsünk hazafiságot s rendíthetetlen erőt a vészek között e hősök nagy-szerű példájából. — S mint egykor a nagy carthagói hadvezér Hasdrubal arra esküdtette gyöngye gyermekét, hogy még unokáiban is szíve mélyéből gyűlő ellensége legyen a zsarnok Rómának úgy legyünk mi is örökös ellenségei a zsarnokságnak a szabadság ellenségeinek. Utolsó szavunk is az legyen: Éljen a haza, éljen a szabadság!

Klapka trombitása.

— A tegnapi emlékünnepen szavalta a szerző. —

Vitéz hajduk vitéz sarja
Igaz magyar, kurucz fajta.
Szép szál huszár lehetett rég,
Hogy zászlóra föleskették.

Huszonyoloz véres csatába
Volt a halál trombitása.
Halotti tort laktak hősök,
Ott ő volt a hegedősök.

Harci tűzbe, füstbe, porba
Megzendül az érczkürt torka.
Trombitája harsogást
Turul szárnya csattogása.

Hejh azóta, hejh azóta
Homlokát barázda róta!
Ű szemén vakság homálya,
Behorpadt a trombitája.

Be-berándul Debreczenbe
A szabadság-ünnepekre,
Megrivatván, megzokogván
Sorsodat, leszúrt oroszlan.

Jön velünk zarándokútra,
Trombitáját meg-megfújja,
Ha meggyünk a honvédsírhoz.
Dalt viszünk, ő könnyet is hoz.

Behorpadt már trombitája,
Alig birja fújni szája.

let... Közbe-közbe megdördült az ég is, lanyhán, tojtottan adván a kísérő zenét a hazafias nótára, mint a Jánosi versének szvalásakor is. — mintha csak az elesett honvédvitéze kagyni szóllaltak volna meg a téglavető felől, a tábornok Nagy Sándor dombja mellett.

Hirtelen eső.

Alhatvan utczán, a Kőzorus ház előtt ment a menet, mely a temetőből már vissza tért, midőn megindult a zápor, előbb lassu kövér esőpekben, aztán mind nagyobb nagyobb erővel, úgy hogy az emlékkert előtt már szétrobbant a közönség, kapuk alatt, a kollegiumban keresvén menedéket, bár igen sokan — esernyők alatt még a rohamos esőben is híven kitartottak a mohos kőoroszlán mellett.

A hirtelen nyári eső azonban mielőbb elvonult, kiöntötte mérgét s így aztán zavartalanul lehetett befejezni a szép honvéd ünnepelyt.

A emlékkerti kőoroszlánál.

Az emlékkert bús kőoroszlánja körül a rendőrség kordont vont, melyen belül az egyletek csoportosultak s a kert ösvényein kívül a kordonon óriás közönség, különösen sokan hölgyek.

Az emlékszóbornál legelőbb a városi nagydalárda énekelte a tőle megszokott preczisitással, aztán a fiatal versirő Kovács L. Kálmán egy lendületes, hangulatu alkalmi versét szavalta el Veress Gusztáv hittan-

halgató, — melyet lelkesülten hallgató, — melyet lelkesülten hallgató, — melyet lelkesülten hallgató, — melyet lelkesülten hallgató.

Es ezután a prorammon kívül János Zoltán szavalta el rögtönzött költeményét. A Klapka trombitása című költemény, — arról a vén vak-hajdúról, ki régi huszár trombitájával az oldalán, a fehér-kék zsinoros hajdu huszár ruhában ott topogott, ott botorkált az egyenruhás öreg honvéd bajtársai között... Ez volt am a kurucz nótá, ez a dal! Az öreg hajdu trombitájánál, hogy az ékezőny ragyogott a szemekben, hogy az ököl összeszorult, mikor a kurucz vés vég-soraihoz érvén, jósolta rajongó tüzzel a fiatal költő, hogy lesz még kurucz világ, szalad még a német s akad még, ki fújni tudja a vén huszár-trombitát, az öreg Nyakó Sándor kurucz trombitáját s ha kell, hogy két karddal is fog viaskodni meg a magyar. E rögtönzött kurucz vés hatása alatt énekeltek aztán még a datárdisták egy hazafias indulót, melylyel — az augusztus 2-ik napi honvéd emlékünnepe be is lett fejezve.

Es az öreg kőoroszlán a honvéd zászlót karmai közé szoritva, sörényes szép fejét lábaira lehajtván, mohosult kőszemeivel bámul-bámul a jövődők kódébe. Talán várván a hatalmas honvéd oroszlan a »jövendőlt« kurucz trombita szót, melyre kő tagjai meg-elevenednek s utolsó, döntő csatában tépheti majda feketevilág kétfejú csodamadár szárnyét.

Hajdu Huszár.

Öreg ember gyöngye lelke,
Nem viharzik érczűregbe.

Ne fújd öreg, hát ne fujjad,
Csak regéljess; ám ne ujad,
Hanem azt a régi szépet:
Kardél csorba, zászló tépett.

Dörgő ágyu tüzes szája,
Kossuth Lajos katonája!...
A honvédet ki verné meg?
Fut az ellen, fut a német.

Csak regéljess, öreg honvéd,
Van kurucz a világon még.
Lesz kurucz, ha hiv csatára
Régi harcok trombitája.

Égből Kossuth izen újra,
Harsonád, lesz, ki megfújja,
Ajunkon viharzik a dal,
Viaskodunk páros karddal.

Jánosi Zoltán.

Glosszák a tegnapi ünnephez.

Debreczen, augusztus 3.

A jeltelen honvédsírok.

A debreczeni csatában elesett honvédek sirja jeltelen! Merész kijelentés a fentebbi, de fájdalom — igaz. — Mert az a nagy sirhalom, mely 126 vitéz honvéd enyésző porait takarja, nincs megjelölve egy bakarasznai vesszővel sem, nem hogy valami nagyobb díszesebb emlékkő helyzetetett volna valaha is a szentelt hantok fölé.

Igaz ugyan s ez a debreczeni polgárság hazafiaságának bizonyítékát képezi, hogy oldalt a nagy dombtól egy kisebb emelkedésen áll egy véres márványkő, mely aranybetűs felirással hirdeti az elesett hősök halálát, de ez egy lelkes polgártársunk magánténye; s éppen azért huzódott meg szerényen oldalt, mert már akkor ki volt mondva, hogy a méltó és díszes emléke — illetékes helyére a nagy sirhalom tetjére fog helyezettetni.

A tegnapi kivonulásban résztvevő urak között megbeszélés tárgyát képezte e körülmény s akkor hallottuk, hogy az emlékkertben levő s a debreczeni csata emlékére készült haldokló oroszlan, mely eredetileg is a honvédsírok fölé tervezetett, át fog vitetni nem sokára rendeltetése helyére a honvéd temetőbe. Az emlékkertbe pedig egy szép »szabadság vagy honvédszobor« fog a kőoroszlán helyén emeltetni, melynek czéljaira városunk alapítványai között már 6000 forintra felgyűlt összeggel rendelkezünk.

Szükségesnek tartottuk e sorok közlését már csak azért is, mert 2 év mulva (1899. Aug. 2.) éppen félszázados ünnepet ülünk ama nagy sirhalom fölött s akkorára éppen elegendő idővel rendelkezhetnek az illetékes körök, hogy ne legyen honvédeink nyugvóhelye továbbra is »jeltelen!«

A lobogók.

Mert azok is voltak, ha kevés számba is, tegnap az utcákban. Igaz, hogy az ujjunkon megtudtuk volna számlálni őket s nem jól van ez így, — valamennyi házon kellene lenni e napon, amely Debreczennek legnagyobb ünnepe! Azonban mégis volt egyen, amely sok üreset eltörpített, mert képviselte azokat is. A városháza ez az épület, amely zászlóval tündökölt — s így van ez jól. Ki becsülne meg a mi hőseinket, ha magunk hanyagolnók el. Feljegyezzük a tegnapi lobogót — es nem feledjük el.

A hiányzott tüzoltó- és nép zenekarok.

A tegnapi hazafias ünnepély alkalmával sajnosan nélkülözöttük a máskor oly szívesen közreműködött zenekarokat, sem tüzoltó sem városi zenekar, de még csak egyetlen cigány banda sem jelent meg, a névtelen félistenek emlékeztetőnek egy pár bús dallammal adózni. Hej C z i n k a Panna, H j B o k a Károly barna utódoi, kihalt már belőletek is

a hazafias érzés! ? Már ti csak hitvány pénzért és nagy uri kegymosolyokért muzsikálnátok?!

Nem hisszük; nem tételezzük fel ezt rólatok. Hiszen a vasárnapi népünnepélyen R á c z Károly vezetése alatt n é g y egyesített zenekar buzta a nótákat, mily szépen együtt lehetett volna tartani ezt az ötven zenészt másnapra is a szegény elesett honvédek emlékének!

Jövőre, azt hisszük, erre is gondja lesz a rendezőségnek, mert igen bús a menet oly hosszú uton — zene nélkül.

Kornhäuser Antal.

TARKA-ÉLET.

A torna.

Oh! áldom én a tornát,
Ott megtanulja kar
És láb azt megcsinálni,
Amit szívünk akar.

Igy én a kerítésen
Könnyen pattantam át.
Amikor szélylyeltított
Bennünket nagymamád.

Traviata.

Szegény Traviata,
Nem kérde a tömeg;
Lelked mily ördögi
Varázs ejtette meg.

Szegény Traviata,
A lelkedbe ki lát?
Ki látja az önvád
Hegyes, tüzes nyilat

Ki körültecselja
Bornyu arany szobrát,
Ki maga beestelen,
Az is követ dob rád.

Az ítélet szavát
Legjobban kiáltják
„Hüségese” hitvesek,
Titkos Traviatok.

Sebestyén diák.

Házassági ajánlatokkal felültetett özvegy asszonyok!

— Hadházi szép asszonyok siralmas csalódása. —

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, augusztus 3.

Regénybe való ez a szédelgés, ami a múlt napokban a szomszéd hajdu községben, az akácfa városában Hajdu—Hadházon történt. Egy csapat rútul becsapott, felültetett, szebbnél-szebb özvegy hajdu asszonykáról van szó.

Elegáns, jó beszédű fiatal ur jelent meg Hadház városában s ott mihamar ösmeretséget kötven, itt-ott egyes családoknál s hazaknál sürgölődni-forgolódni kezdett, de csodálatosképen mind csak olyan helyeken, hol özvegy menyecskék voltak.

És mivel hogy az özvegy menyecskék Magyarországon ritka esetben hajlandók örökös özvegyi fátlyolt viselni urban boldogult férjeikért, így a hadházi asszonyok is jó szívvel fogadták az elegáns, mézes beszédű fiatalur udvarlását, egyik-másik helyt nagy traktamentumokat is adván a derék gavallér tiszteletére, ki pedig, nem mint a legtöbb ilyfajta szédelgő, nem a maga részére hajhászta a szép özvegyek kegyeit, neki azoknak csak a pénze s főzte kellett, mert ilyen mesével bolondította őket. E l ő a d t a, hogy a kormány megbízásából van kiküldve az özvegy asszonyok összehívására végett, kik — ha neki bizonyos

díjat fizetnek, akkor hajlandó a részükre férjeiket keríteni, még pedig mind a kormány által alkalmazott biztos fizetésű s nyugdíj jogosultságu hivatalnokokat s egyéb más biztos állásu alkalmazottakat.

Es daczára ez együgyű, ostoba mesének, akadt számos olyan hiu özvegy asszonyka, ki felült a szédelgőnek s bediktálta a hazasági lajstromba a nevét s a ki fizetett is busásan az elmés szédelgőnek közvetítési díjban követelt pénzt.

A hadházi özvegyek öröme azonban kevés ideig virágzott, mert végül is egy özvegy a hatóságnál bejelentette a szédelgőt, mire letartóztatták. Összezsarolt pénzt találtak is nála eleget, de igazolványt nem; sőt az is kiderült, hogy közönséges szédelgő, ki a leg-rútább, legesalfabb játékokat játszotta a hadházi szép özvegyek szíveivel, kik közül a legtöbbben még restelnek is ellene panaszt tenni, inkább odahagyván pénzüket, mivel szegyeenlik bevalani, hogy mily uton akartak szabadulni az özvegyi fátlyoltól.

A mágnások szeretője.

Egy nagyvilági szerelmi történet szála Debreczenben.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, aug. 3.

Szépséges szép, barnahajú, fehér arczu asszonyka szökött meg Budapestről. Egyszerű vaséti örnekek volt ugyan a felesége V a r h o l Istvánné, de a szépsége olyan volt, hogy még a hercegaszonyok is megirigyelték tőle.

Nem is virult sokáig felfedezetlenül az egyszerű baktar lakásban V a r h o l Istvánné, a szépséges Rábel Erzsébet, mert egy fővárosi színházi k ö r i s t á n a k a felesége kikereste, felfedezte a csodászép gyönygyöt s ezidőtől, midőn a jámbor férj szolgálatban volt a pályaudvarban, mint ő. a felesége pedig ilyenkor ismert ékessége, fényessége volt mulató fiatal urak s vigkedvű mágnások lakomáinak. E frivol Richeliu zsánerű murikat a kőristenő aggteleki utca lakásán rendezték, hol R á b e l Erzsébet sokat együtt tivornyázott a fiatal mágnás urakkal . . .

A könnyű vér mindjobban sodorta a bűnbé a jéder asszonyt, kinek a kőrista felesége volt a megrontója, úgy hogy július hó 24-én férjétől és tizenegy éves gyermekétől meg is szökött a hűtlen asszony.

Az egyszerű lakásban minden összepakolható összezsomagolt, elvitte férjének az aranyóráját is, azután siró kis gyermekét a lakásban egyedül hagyván, fiakkeren a kerítő kőristanóval elhajatott s azóta eltűnt a szép asszony . . .

V a r h o l István pályaudvar, a megcsalt s hűtlenül elhagyott és meg is károsított férj feleségét feljelentette a rendőrségnél, hol kiderítették, hogy az asszony a keleti pályaudvarról utazott el s fentjárt előbb Bécsben, majd D e b r e c z e n b e vette az irányt, hol azonban nyoma veszett a mágnások szép szeretőjének . . . A ki tehát tud valamit a szép barnahajú, fehérarczu asszonyról, értesítse a budapesti rendőrséget, vagy a mélyen süjtött férjét, aki Budapesen a Murányi-utca 39. számú házában lakik.

Egy szép parasztleány titokzatos halála.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, aug. 3.

Szép leány volt H. Nánason D e m e t e r Mari megis akadt rajta a község legényeinek a szeme . . . Váltig is kerülgették a szép leányzót, de egy sem tudta megnyerni a szeretetét a szép és büszke leánynak. Hiába tánczoltatták mulatták át vele a falusi lakadalmakat s más mulatságokat, hiába volt a szép bus magyar nóták eljátszása s dalolása az átelleni korcsmában a Mariska hideg maradt nem szeretett meg senkit . . .

A sok kiszolgált katona fiuk busan só-

hajtották, hogy a szép Marcsának nincs is szíve . . .

Pedig az ő szegény szíve is érző igaz szerelemmel telt meg úgy szeretett ő is mint más, bár titkolta s nem tudta senki ezt csak az a kit szeretett s kinek még hinni tudott Szegény büszke leány egy szerelem ittas perczében gyöngö volt, viszonzva a szerelmi csókokat. . . A titkos szerelem boldog örömei közzé azonban mind több baj került s a viszonzynak következményei lettek . . .

A büszke parasztleány félve rejtette ezen állapotát és ez mindvégig oly jó sikerült hogy a falusi ros nyelvűek sem vettek észre semmi feltűnőt. . . A falusi büszke, de tudatlan leány bűne teljes elpalástolására gondolt s valakinek bűnös segítségével a szíve alatt levő szegény kis magzata elhajtását határozta el.

A bűn büntetése azonban szörnyű volt . . . ott fekszik most hidegen kiterítve a szegény leány szerelme és bűnének áldozata lett. Ma temetik szegényt miután előbb felboncolták a gyanus és hirtelen halál következtében. A gyanus esetből kifolyólag a következőket lehetett meg tudni eddig:

A kezelő orvos Dr. K h o o r Dezső jelentette, hogy este felé sürgősen kérték segítségét egy súlyos beteghez midőn is elment. D e m e t e r telkes gazdához, kinek Mari ka nevű szép leánya ott feküdt súlyosan beteg agoniában. A betegségnél súlyos és gyanus körülményeket fedezett fel és ezért kéri a meghalt leány felboncolását.

Az orvos rendőri boncolásánál constalták, hogy bűnös szerelme gyümölcsét elpalástolandó, idegen kéz által történt beavatkozás s b e l s ő e l v é r z é s következtében halt meg.

Az elvetemedett bűnösök kipuhatólása és méltó megbüntetése véget az ügyet áttették a kir. ügyészséghez.

Némethy Lajos bucsuja az iskolaszéktől.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, aug. 3.

A szombaton délután tartott ev. ref. iskolaszéki gyűlésen vett bucsut N é m e t h y Lajos kész mint elnök az iskolaszéktől, melyeknek közzül sokan távol vannak a városból. Az agg elnök tiszteletére megjelentek:

P u k y Gyula itélő táltai Elnök; Sz i n a y Gyula orsz képviselő Mitrovics Gyula D i c s ő f i József lelkész; Dr Ó r e g János akad tanár K o v a c s József ügyvéd S o m o g y i Pál és Jeney Miklós egyleti jegyzők; S z i k s z a y - S z a b ó László. S á f á r László tan test elnök Dávid Sándor P e t h ő István H ó d i Béla irodaigazgató Otr. V é g h Janos gondnok.

Az előadó: Jeney jegyző mindenek előtt előterjesztette a presbyterium 165 kgy. számú végzését mely szerint a presbyterium a legnagyobb készséggel ismeri el Némethy Lajos lelkész urnak az iskolai ügyek terén 25 évi szakadatlan munkásságát és elévülhetlen érdemeit, midőn elhatározta magát a visszalépésre s az ekként megüresedett iskolaszéki elnöki állásra M i t r o v i c s Gyula lelkész urat választja meg (a szószertinti szöveget holnap közöljük. Szerk.)

Némethy elnök életének legszebb és legfontosabb szakának nevezi azon időt, mit a nagy debreczeni ev. ref. egyház isk. elnöki tisztségében eltöltött. Ünnepelesen igéri, hogy míg ereje engedi, nem szünik meg soha anyaszentegyházunk veteményes kertjének, a népiskoláknak ügyétségéig lehetőleg munkálni. — Meghatott szavakban mond köszönetet azou támogatásért, a melyben részesült és nyugodt

lélekkel teszi le az elnökséget Mitrovics Gyula lelkész társára erős kezeibe.

Az iskolaszék érzelmeit P u k y Gyula tag tolmácsolta üdvözlő beszédje végén indítványozván, hogy a bucsuzó Elnök hervadhatatlan érdemeinek elismerését jegyzőkönyvünkben örökítsük meg. Mely indítvány egyhangu lelkes eljenzés kíséretében elfogadtott.

Majd J e n e y Miklós jegyző mondott bucsu beszédet, melyben ki emelvén, hogy 14 éven át a szerencsés a távozó E l n ö k oldalán mint e l ő a d ó működhetni — halás szívvvel köszöni meg az agg elnök tapasztalt jó indulatát és bölcs támogatását; a jó Isten minden áldását kérte távozó elnökre és tisztelt családra.

Végül M i t r o v i c s Gyula elnök üdvözölte nagy nevű elődjét s kérte ki az iskolaszék támogatását.

Ezzel a szép bucsuje net véget ért s az elnöki pecsét átadása utána a gyűlés berekesztetett.

Táviratok. Országgyűlés.

— Saját tudósítónk távirata.

Budapest, augusztus 3.

A képviselőház mai ülésére kitűzött sok tárgy legnagyobb részét vita nélkül intézték el, különösen a viczinális vasutakról szóló javaslatokat.

Nagyobb vita volt a Mármaros Sziget. Körösmezői vasut tulkadásainak fedezéséről szóló javaslatnál. Az ellenzék minden pártjának szószokai d r á g a l t á k a vasut költségét, de a többség br. D a n i e l k r e s k. miniszter felvilágosítását után megszavazta általános-ságban.

A részleteknél I v á n k a O s z k á r keltett n a g y feltűnést felszólalásával. — Ugyanis azzal okolta meg ellen szavazatát, hogy az a j a v a s l a t a l k a l m a s a p a n a m a ü g y n e k M a g y a r o r s z á g o n f e l l e s z t é s é r e A többség részleteiben is megszavazta a javaslatot.

Ezután akikért képviselek mentelmi ügyeit felfüggesztették, köztük érdekes az, hogy R a k o v s z k y István néppárti képviselőnek ügyében akit a pozsonyi járásbíró megidézett a Ház többsége nem látta a mentelmi jogot megsértve.

Ezután a hazai pénzügyi intézetek által kibocsátott némely kötvények adómentességéről szóló javaslatot tárgyalták, melyet a pénzügyi bizottság részéről Pulszky Agost előadó ajánlott elfogadásra. Utána Bartha Ö. szolt, aki a függetlenségi és 48-as párt nevében mutatta ki a javaslatnak sok tekintetben drága s a gazdasági válság ellen egyáltalán nem czeira vezető intézkedéseit.

Bartha kemény szavait a megvett mandátum tulajdonosa, L é v a y Lajos próbálta a kormányparttól lerontani, de igyekezete kárba veszett — legalább az ellenzékénél. — Utána B l a s s o v i c h Ferencz beszélt a javaslat ellen.

Most L u k á c s László pénzügyminiszter állott fel a javaslat védelmére: 2 óra-kör még beszél.

Az Ausztriai árvíz.

Budapest, aug. 3. (A Debr. erel. táv.) Ausztriában a hegyi folyók még folyton áradnak, ami a helyzetet veszedelmessé teszi a Dunán. A viz ma Aussee híres hegyi fürdőhelyet egészen elpusztította, eddig 15 hid leszakadt és 117 ház összeomlott.

Ujdonságok.

* Fővárosi író Debreczenben. F a r k a s Emőd ösmert népszerű író s hirlapíró kollegánk a B u d a p e s t e függetlenségi napilap belső munkatársa Debreczenben tartózkodik.

* Orosz Sándor szabadságon. A megye első aljegyzője O r o s z Sándor 30 napi szabadságát a tegnapi napon megkezdte.

* Egy titokzatos ember elfogatása. Mint egyik cikkünkben bővebben leírjuk Hadházon napok át tartózkodott egy fiatal ember, ki magát K i s János joghaltónak adta ki. S kiszemelte magának a hadház özevegy asszonyokat mindég azok körül forgott és mint házasságközvetítő adta ki magát. A gyanus magaviseletű embert a község előjárósága elfogatta és beküldte Debreczenbe. Két napja, hogy az enni sem akaró embert kihalgatják de vallani semmit sem akar. Megmozgás alkalmával találtak nála egy munkakönyvet a melyből a foglalkozás ki volt kaparva, de a világozás felé tartva ki lehetett betűzni, hogy, költélverő. Volt nála igen sok zálogszédula V á r a d r ó l é s B u d a p e s t r ő l a mely helyeken valószínűleg betörést vagy lopást követhetett el, mert a zálogszédula nagyobbára ékszerekről szól. Folyton tagad vallani mit sem akar. Találtak nála T e u l h a b e r Isabellától egy levelet, melyben az Izabella bucsuzik, mert egy évig ülni kell. Az elfogott jogász u'ó'jára Debreczenben tartózkodott a varga utcán közel özv Papainé mellett nem lehetetlen, hogy itt helyben is csinált vendégszerepléseket. A nála talált papirokon titkos jegyű írást lehet látni nem lehetetlen, hogy valami híres betörőhöz van a debreczeni rendőrségnek szerencséje.

* Szentpéteri fogalmazó szabadságon. A napokban kezd meg 30 napos szabadságát Szentpéteri fogalmazó, ki előbb Borszékre, és onnan Londonba megy tanulmányra.

* A megvert anyós. Brr még a hideg is bele áll az ember hátába ha egy veszekedő anyóst kell elképzelnie. Hat még a uikora a veszekedő anyós mindenféle hangnemben kezd a hátához vert nap és esernyő behatása miatt keseregni. . . Szegény 1-ső kerületi kapitányság áldozatai e kanapé pörnek és egy anyósi rikácsolásnak. Sirva állított be kezében a hátán eltört napernyő roncsaival egy anyós kérve kérés szigorú büntetést az ő menyére ki rajta n a p e r n y ő j é t ö s s z e t ö r t e p e d i g ő nem mondott semmit a menyén ek, csak azt hogy nézhetsz te engem, nem ég alattad a föld, te anya gyilkos, csak ennyit mondtam neki és ő összetörte rajtam a napernyőjét. Oh ezek az anyósok.

* Bulster tetemeinek hazaszállítása. A Tátrafüreden elhalt Bulster Agoston debreceni háztulajdonos családjának Szepes megye alispánja táviratilag engedélyezte a holt tetem hazaszállítását.

* Leczke. Kemény Mór dr. urék figyelmebe ajánljuk az alábbi sorokat: Székesfehérvárról sürgönyzi tudósítónk: Fejérmegye mai közgyűlésének napirendjére ki volt tűzve a debreczeni átirat tárgyalása, mely a katonai nevelőintézetek létesítése alkalmával tudvalevőleg a kormány üdvözlését czélozza. Az átirat tárgyalása kapcsán izgalmas vita fejlődött melynek során a közgyűlés elhatározta, hogy a k i r á l y n a k, a magyar katonai nevelőintézetek létesítéséért k ö s z ö n e t e t m o n d, a debreczeni átiratot azonban, mint most már t á r g y t a l a n t, leveszi a n a p i r e n d r ő l é s a k o r m á n y t n e m ü d v ö z l i. A közgyűlés ezen határozata, a milyen feltűnést kelt mindenütt, oly meglepéssel fogadják az ellenzék körében. Fejérmegye e határozatával helyesen mutatta meg, hogy a kormánynak a magyar katonai nevelőintézet létesítése körül semmi érdeme nincs és igen helyesen véget vetett annak a komédiának, melyet a kormány a köszönő feliratok gyártásával maga mellett rendeztet.

* Ügyvédi kamara. A debreczeni ügyvédi kamara Liphay József hajdu-nánási ügyvédet, elhalálozása következtében az ügyvédek névjegyzékéből kitörölte, s irodája részére gondnokul B e r e n c s y János hajdu-nánási ügyvédet rendelte ki.

* Kinevezések. A pénzügyminiszter a szombathelyi pénzügy igazgatóságához L i n d e n f e l d Edét a Debreczeni Hirlap volt munkatársát pénzügyi számtiszté, M a j o r Miklóst a debreczeni pénzügyigazgatóságához pénzügyi irodatiszté, a debreczeni kir. itélőtábla elnöke Seres Barnát a debreczeni kir. itélőtábla kerületébe segélydíjas joggyakornokká nevezte ki.

* A főmérnök szabadságon. S t h a l Géza, városunk főmérnöke még a júniusi tanácsulések egyikében augusztus hóra kérte 30 napi rendes szabadságidejének igénybe vétetését s így történt ugyanakkor a megállapodás, ennek alapján aztán vasárnap kezdte meg szabadság idejét, de fontosabb városi ügyekkel szabadság ideje alatt sem szünik meg foglalkozni. — Távollétében helyette T i k o s Imre városi mérnök teljesíti a főmérnöki teendőket.

* A suhogó nádbot fájdalmas története. Az utcák uj elnevezése alkalmából ajánljuk G o n d y bányáknak, hogy neveztesse el a N. Csapó utcát ü t l e g e k utcájának mert minden csattanósabb jelenete Debreczennek ezen utcában történik meg. Tegnap me int suhogott a nádbot s szaladt F a r k a s Géza az őt vastag nádbotjával ütlegező Varga Sándor elől, míg a rendőrséghez nem kísérték a dühös verekedőt, meg a jajgató ellenfél.

* Az elzúllás útján. A rendőrség egy állítólag K o m o r ó c z i István nevű embert fogott el és a városból kitolonczoltatta, mert Zoltán nevű fiával házról-házra koldult. Kihalgatván előadja, hogy ő Komoróczy István miniszteri fogalmazó volt, de súlyos betegség és nehéz körülményei folytán most koldulni kénytelen.

* Halálozás. Vettük a következő gyászjelentést: Kecskés Borbála mint testvér, valamint számos rokon nevében is mély fájdalommal tudatja az áldott emlékeztető jó testvérnek özv. MOLNAR Lajosné szül. Kecskés Mária nék folyó hó 2-án, éjjeli 5 órakor, életének 76-ik évében, özevegyének 4-ik havában hosszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után bekövetkezett csendes elhunytat. A kedves halottnak földi részei f. hó 3-án d. u. 5 órakor fognak Kis-ujtca 1717. sz. háztól a gör. kath. egyház szertartása szerint a Szent-Anna utcai temetőbe örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent miseáldozat pedig f. hó 4-en d. e. 9 órakor fog a Szent-Anna utcai templomban az egek Urának bemutatni. Kelt Debreczenben, 1897. aug. 2. Az örök világozás fényeskedjék neki! A temetést Kernáts „Kegyelet“ temetkezési int. rendezzi.

* Meghíusult disznólopás. A kar-utcán hízlat 4 szép disznót Matkó polgártársunk, hogy majd legyen téliire egy kis zsirozó. Ugy látszik valami irigye nem akarta ezt annyiba hagyni és a ház mögötti ölfalat kezdte ki asni, de a ház jó szelleme a házörző kutya alakjában nem hagyta, hogy a gonosz terv sikerüljön és fellármázta a ház lakóit. A disznó husra éhezé kénytelen volt a tavaly ugyan innen lopott 4 magyar juhokkal beérni és idejében eltávozni, nehogy elfojniak.

* A földműves iskola vizsgálata. A külső gazdasági földműves iskola vizsgálatait ma kezdte meg, a vizsgálatokon Rásó alispán, a hajdumegyei gazdasági egyesület elnöke és V á c z i János a debreczeni gazd. egyesület elnöke elnökölnék.

* Díjlövészet. A vasárnap augusztus 1-én délután tartott díjlövészetet díjat nyertek. A legmélyebb lövéssel F ü r s t Ödön 4 korona. Legtöbb körrel, V e s z t e r István 2 korona.

* Egy bűrgő rendőr. A mi főkapitányunk nemcsak a hivatalos intézkedéseiben és az ügyek elintézésében mutatja be buzgalmat, de ő igen gyakran sajátkezűleg el is fogja a t ö r v é n y ellen k i h á g ó k a t. Most is egy újabb fajta visszaélének vette elejét saját kezűleg elfogván egy kis lányt, ki az e s t i u j s á g o t é s v i g l a p o k a t á r u l t a e n g e d é l y n é l k ü h o l o t t h a t á r o z o t t a n t i l t v a n g y e r m e k e k n e, az ujságírulás és különösen a vig lapok árulása nincs is engedélyezve.

* **A nánási polgármester a szigeti értekezleten.** M.-sziget város polgármestere, dr. P a p Tibor által a városok rendezése ügyében megindított mozgalomra tanácskozássra meghívott városok közül Hajdu megyéből H a j d u - N á n á s r ó l a polgármester C s o h á n y László tudatta kiküldetését. Nagy az érdeklődés ez ügyben minden irányból. Már eddig 20 jelentkező van, a kiknek szíves fogadásáról és ellátásáról gondoskodik a meghívó város.

* **Jászay Mari kapát.** A kies Rajecz-fürdőn, a Kárpátok mellés közepében nyaral a nagy tragikán, tavol a világ zajától, csodálja a természet szépségét és egymásután tördeli a kapákat. Mihelyt a nap beanyozza köröskörül égnek meredező óriási hegycsúcsokat s a fürdőhely lakói neki indulnak a friss jéghideg harmatos pázsitnak Kneip-kurára, Jászay Mari vállára veti a kapát s megmássza a legmeredekebb hegyet. A közönség sorban köszönti a nagy művésznőt s szájról-szájra jár az a suttozás, hogy hatalmas Elektránk most meg szerepét tanulni a csendes magányba. Pedig szó sincs róla: azért kapaszkodik fel a járat an uton a hegytetőre, hogy gyönyörködje a nap felkelésében s elmerengjen a bámulatos panorámában, amely a hegycsúcs körül meszsze elterül. Ezeket a farad-ágos sétákon pusztítja Jászay Mari a bogancsot, az igliczeket, a szerb lövist és a — kapákat. Amint ott bolyong a meredek hegyi ösvényen a nagy Elektra utjában kivágja a szurós gáz, amely megtépi ruháját s olykor-olykor úgy belévágja a kapát a sziklába, hogy csak a fele marad a kezében, ugy viszi haza ketté törve a kapát s beállít az uradalmi kasznárhoz mondván:

— Gazd'uram másik kapát kérek!

Most már harmadik van soron, az eltörtött kapát arát szépen felszámítják s az őszeg egyre nő.

* **A felségsértés Angliában.** Jellemző példaul szolgál a következő eset arra nézve, hogy a felségsértésről hogyan gondolkoznak Angliában. — Az angol királynő jubileuma alkalmával történt. Egyik színházban, mikor God save the Queen himnusz énekelték a színpadon, a közönség felkesültlen állt fel és együtt énekelt a színesekkel. Csak egy ur maradt ülve, feltett kalappal, egykedvűen szemlélve a felkesült közönséget. Szomszédja nagyon megdühösödött emiatt, leütötte a kalapot a fejejéről, mire kettőjük között nagy botrány támadt, melynek a rendőrség véletlét véget. Az ügy a bíróság elé került, az angol bíró azonban egészen másképpen ítélte mint gondolták. Nem ítélte el felségsértés miatt azt az embert a ki a himnusz éneklése alatt nem vette le a kalapját és nem állt fel, de elítélte ennek szomszédját, mert botrányos módon felkesülésre akart kényszeríteni egy polgárt, a kinek arra semmi kedve nem volt: Tehát mégis van republikánus Sr John Bull a világban.

* **Marakoué czuczilisták.** A: elvek képesa ugy látszik ne a birja a szociálistákat valami érdeken öszefuzni, mert kevesbé férnek meg egymástól. P f e i f e r és S c h r e i e r a híres szociálisták sajtópert indítottak varkonyi N e m e t h Márton szt.-tornyai lakos ellen. B o k á n y i Dez őt, az orosz-hazi szociálisták volt képviselőjét sikkasztásért vadolták be, C s i z m a d i a Sandor, a hírneves orosz-hazi pártvezér ellen pedig lopásért emeltek panaszt. De ezzel nem elég szenek meg a hí elvtársak. Nemesak egymás beszéletébe akarnak markolni, de szemétszur nemelyiknek a népszerűsége is, a mi sárga irigységet kelt a kolégákban. A: elvtársakhoz f e l h i v á s t írtak, a melyben óva intik őket, hogy órizkedjenek P f e i f e r Ignác, és P o l l á k Izraeltól. Ezek ugyanis együtt, körutaznak, a morre kedvük tartja. Pollak pedig olyan ovacziókról genfoskodik, mintha föltámasztó apostol volna az ő N á c z i kolégája. Pedig amint a felhívás mondta, hiába tagadja zsidó, azt ugy is tudják, meg azt is

hegy 20000 forintoknak sikkasztója ő kegyelme. Felhívás arra kéri testvéreket, hogy ne fogadjanak ajándék csokrokkal Pfeiffer testvért, sőt még azt sem bánja, ha kiebrudalják a magas vendéget.

* **A „Ferencz József keserűviz” az utolsó 20 év világgiallításain kiváló tulajdonságainál fogva nagy díjakkal tüntetett ki, a milleaniumi kiállításon is a hasonló vizek között egyedül nyerte el a nagy milleaniumi érmet, ép így egyedül tiszteltetett meg ő Felsége részéről egy legmagasabb kitüntetéssel. Az igazgatóságának sikerült az elismert hatású Ferencz József keserűvizet a társadalom minden rétegében kedvelté tenni, úgy, hogy a Ferencz József keserűviz immár az egész világon ismert és a legkisebb helyen is kapható.**

Fürdői levél.

Bártfa, jul. 30.

Köpeny, galoesni rajtam, balkezemben az esernyő és — jobbommal írom e sorokat a zborói kilátás kis bódéjában. Zboró várának remjait óriási ködpárna veszi körül, ormai közlül villámok cikáznak és eső mossa az idő vas fogától szürkés feketére mart párkányzatot.

Köd előttem, köd mögöttem! A fellegek üzik, kergetik egymást es mintha óriási füst borítaná a fenyves hegykoszort.

A makoviczai paraszt menyecske térdig felemelt kátrinczával, meztelen lábakkal tapossa az agályos ösvényt és kinalgatja a vépiros málnát: Nyel te bácsi malinnya!

Ez egész környék szegény, elhagyott nyomoruságos. Sehoh anyai koldus, sehoh anyai aszkóros, sapadt beesett arczu paraszt, mint e vidéken! És e szegény vidék közep-tte egy 10 kilométeres fenyves hegykoszorúól körülvev medenczében fekszik Bártfa fürdő, Magyarország legrégebb fürdője.

A medencze keskeny voltánál fogva a villák a hegykoszoru löszomszédtságában és itt-ott a fegyverek közt épültek.

A civilizáció és a modern technika nagyot változtatott Bártfa fürdőn. Többszörös vedlően ment keresztül. Eltűnt régi romantikája, regényes volta és lett belőle moderna fürdő. — Az Anica nem meríti többé nyitott kut szájából a szénsav és vasdus vizet holmi spárgához kötött bőgrével belemártván egyttal nem epen rózsás kőrműcskét, hanem Knuth-féle csapokból csurog a víz az Esvigfele poharakba.

Elűnt a fürdő kellő közepében felállított lazakonyha, ahol 2 és 4 garasával mérték a pazzalos levest és habart krumpilt a k-ftűlő oriai nagyhasu szilykeből: ahelyett modern restauratókban frakkos pinézerek jóstrinkoldó mellett adogatják a bifszteket, ramsztekét, kottletet és a jó ég tudja még mily franya-etteket igaz borsos aron.

A vályogvető kancsal Lojzi cigány helyett fehér Poldi szegedi híres primás dirigálja a zenekart.

Immer nem melegítik a kádak vizeit holmi susterög menyköves izzóvá tett holmikkal, hanem egy nyolczvan löerejű Suttleworth-féle gőzkazán nyújtja a forró fürdőköt elegyet a fekvések feketé kaveszerű forrázatáva. Az olgműcsesek helyett Siemens-fele iv és kup villanvilágítás teszi nappala az éjjelt.

Ilyen ma Bártfa fürdő. Ande Jupiter Pluvius állandó fürdővendégnek szegődött be és — biléta nélkül zúrtja nyakunkba a fürdőt. Elvezet volt nezni, hogy miként gőzölt tegnap az Eperjes, bártfai vízimalis a krumpil leveshez hasonló pocsolókat. Olyan volt az a kis kavé daráló, mint a moslékban gazoló nagy teknősbéka.

Az uton megszomjazott a makoviczai réten és nagy karimájú kalapját telemerete a pályát fedő és tovarohanó árba és nagyokat ivott. Most diszítik a fürdő nagy tantermét fűző galyakkal, mert holnap este leszen Annabál. Sok sapadtajku leánykának a szíve nagyot dobban a holnap estére gondolva. — De vannak ám itt piros-pozsgás nők is, de azok nagyobbára — debreczeniek.

Nem a lokál patriotizmus szól belőlem.

Hát csak mulassatok, tánczolatok ifjak és leányok: titek a jelen is, örüljétek neki és eljétek a jellennel. És míg mi el-elnezegetjük mulatságokat, el-elmeregünk a multba, a midőn mi is nagyokat mulatunk és tánczoltunk! A viszontlátásra!

Kuthi Zsigmond.

A segesvári Petőfi-émlék története.

(Két czikk.)

II.

Az indítvány elfogadásával a végrehajtó bizottság még ez ülésben kiküldetett: Elnök gróf Haller Ferencz az egyesület elnöke, a elnökök Szoboszlai Károly alispán, Horváth László kir. tanfelügyelő, Titkár Balas Imrei pénztárnok Macza György kir. adófelügyelő bizottsági tagok; Alpar Ignác műépítész Budapest, Arany László bankigazgató Bpest, Bartha Miklós szerkesztő Kolozsvár, Baczó József mérnök Segesvár, Beksics G képviselő, Bpest, Cseresnyés Gyula adóhivatalnok Segesvár, Daniel Gábor főispán Székely-Udvarhely, Elekes Károly birtokos Szedzerjes Filip Elek megyei számvevő Segesvár, Fodor László szolgabiro Segesvár, Gorové Lajos ügyész Erzsébetváros, Gödri Sándor aljárásbíró Segesvár, Grosz Károly közjegyző Segesvár, Horváth Gyula orsz képviselő Bpest, Imecs Jenő megyei aljegyző Segesvár, Jókai Mór orsz képviselő Bpest, Jakab Elek hírlapíró Bpest, Jenei Viktor egyetemi tanár Kolozsvár, dr Krausz Frigyes orvos Segesvár, Kozma Ferencz tanfelügyelő Kolozsvár, Kispál Gábor megyei pénztárnok Segesvár, Kriza Gyula püsp. titkár Segesvár, Kovács Gábor mérnök Fogaras, Lázár Aurél tör.-széki bíró Erzsébetváros, Misselbacher J. B. kereskedő Segesvár, Melas Heurik birtokos Segesvár, dr Meltz Hugó egyetemi tanár Kolozsvár, Nagy Lajos tszéki elnök Erzsébetváros, Nagy Elek arvaszéki elnök Segesvár, Petelei István szerkesztő Kolozsvár, Rohu Nándor áll. isk. igazgató tanító Segesvár, Sebesi Akos ügyvéd Sz.-Udvarhely, Sebei Béla mérnök Sz.-Udvarhely, Somogyi István megyei főjegyző Segesvár, Somogyi Albert birtokos Hejásfalva, Simon Albert járásbíró Segesvár, Szász Károly miniszteri tanácsos Bpest, Szakács Mózes tanár Sz.-Udvarhely, Ssterényi József lapszerkesztő Brassó, br. Szentkeresztlyi Pal birtokos Kis Kun, Szilágyi Marton pü. fogalmazó Segesvár, Török Aurél egyetemi tanár Bpest, Tibád Antal orsz képviselő Bpest, Ugron Gábor orsz képviselő Bpest.

E bizottság működését már nem gr Haller Ferencz vezetése alatt kezdte meg Sulyos, évekig tartó betegkedése, magánkörményei s főként az egyleti működés lassúsága, eredménytelensége által elkedvetlenedve meg ezen evben lemondott elnöki állásáról. A Segesváron 1887. június 10-én tartott egyleti közgyűlés, mely sajnálattal vette tudomásul az egylet megalapítójának, buzgó elnöknek lemondását, s jónyvében meleg hangon fejezte ki egyfélél sajnálatának, másfélél köszönetének azon szolgálatokért, melyeket az által teljesített, hogy a Petőfi-émlék egyletet 1867-ben megalakította, az alapvagyont, jórészt egyedül összegyűjtötte, annak megörzése, gyarapítása tekintetében, az adott viszonyok keretében, faradhatlan szorgalommal mindent megtett.

Gróf Haller Ferencz eltávoztával az elnöki állásra egyhangulag s nagy lelkesedéssel gr. Bethlen Gábor, Nagy és Kisküküllő megyék főispánja választatott meg. A végrehajtó bizottság még a következő változásokon ment át: Macza György eltávozásával pénztárnok lett Kedves István pénzügyigazgató; pénztári ellenőr Babocska Zsigmond, majd ennek eltávoztával Somogyi Albert birtokos. A bizottságba választották még: Török Albert főispán Sz. Udvarhely, Benedek Mihály igazgató tanító Segesvár, Ugron Zoltán birtokos Fiafalva, Boeskor Árpád főmérnök Segesvár, Sándor Kászó főispán Segesvár.

A Petőfi-émlék végrehajtó bizottsága első ülését tehát már gróf Bethlen Gábor elnökléte alatt tartották meg.

A vagyon, mely akkor rendelkezésre állott 4381 frt 90 krt tett. Ezen első ülésebből 1887. június 10-én, kibocsátott 4000 drb. gyűjtőlevelet s azokból szétküldött még abban a hónapban 320 drbot. Megkerestettek az összes megyei és állami hivatalok, püspökök, papok, pénztárnokok, kereskedők, képviselők, szóval minden közhivatali állást elfoglalók, úgy, hogy az ország minden vármegyéje, városa és helye sége abba a helyzetbe jutott, hogy fillérrel a szent ezolra ádozattal hozhatta. — És ha a megkeresett hatóságok fejei, mind olyan áldozatkészséget tanúsítottak volna, olyan buzgósággal jártak volna el, mint azt a megyei tisztviselők, főként a szolgabírák tették, e gyűjtési műveletnek szép eredménye lett volna. A begyűlt összeg háromnegyed részét megyei tisztviselők gyűjtötték és küdték be.

A kiküldött gyűjtőlevelek közül kisebb-nagyobb adománnyal visszajött 434, minden adomány nélkül 148. Végleg odamaradt 2622. A 434 éven bejött a pénztári napló szerint 1887-től 1892 év végéig 6677 frt 90 kr: A vissza nem küldött gyűjtőlevelek tulajdonait megindítanunk nem sikerült, pedig hírlapok után is vagy 20-szor, egy ízben egyenként is megkerestük őket iveink visszaküldésére.

Az eredménynyel így is meg voltunk elégedve. Daczára annak, hogy éppen az ország leggazdagabb rétegei maradtak távol az adakozásból s daczára annak, hogy gyűjtőleveleket egy frtnál nagyobb tételek nem igen fordulnak elő: 1895 június 5-én Székely-Udvarhelyen tartott bizottsági ülésen előterjesztett pénztárnoki jelentés szerint az alap vagyon 16.220 frt 63 kr volt.

Most már hozzá lehetett kezdeni az emlékmű megalkotásához. Gr. Bethlen Gábor elő: indítványára kimondatott, hogy miután a rendelkezésre álló vagyon sokkal nagyobb annál, mennyi egy síremlékre szükséges, miután köztudat ugyan, hogy Petőfi a segesvári csatában, ne ezetesen éppen a Fehéregyháza—Segesvár közti téren esett el s e köztudattal szemben minden kétegy hiában való; de mivel a helyet, hol hamvai piheenek, teljes bizonyossággal megállapítani nem lehet, az emlékművet a kegyelet megértése nélkül, a csatát bármelyik pontján fellehet állítani. Az első kedvezményezők intencziójának megfelelően állították hat a fehéregyházi határon, a közös honvédsírok fölé egy gula alakú emlékoszlop, Segesváron a várban, a vármegyeház előtti téren, annak a csataterre néző pontján pedig helyeztessék el Petőfi ércszobra.

A határozat végrehajtására Bethlen Gábor gr. elnökielte alatt Horváth Gyula, Ujron Gábor és Alpár Ignác kérték fel azzal az utasítással, hogy mindkét emlékmű 1897. jul. 31-én a segesvári csata évfordulóján már leleplezhető legyen.

Ez a határozat végre is hajtattott. A Petőfi szobor elkészítésére vállalkozott Köllő Miklós budapesti szobrász 16.000 frtért. A szobor 3 méter magas s Petőfit mint katonát a hazaszeretet hőst ábrázolja. A költőt a szónokias állás mutatja, a mint jobbját előre nyújtja, fejét lelkesülten fölemeli s tekintete a távolban révedez. Balja pedig fölkapja a hosszú kardot, mintha bármely pillanatban kész volna rácsapni jobbival. E szobor Köllőnek sikerült alkotása.

A szobor felirata az egyik oldalon »Petőfi«, hátsó részén: A szabadságharcz költőjének a nemzeti kegyelet 1897. A másik oldalon 2 bronztábla van elhelyezve, melyen Petőfi-nek »Szabadság, szerelem, e kettő keli nekem« költeménye van 15 nyelven, a fordítók megnevezésével bronzba öntve.

A csatateri emléket Alpár Ignác műépítész tervezte. Ez egy ágostonfalvi kövekből épült, 10 méter magas gula, tetejében bronzból készült kiterjesztett szárnyu turulmadarral. Felirata egy bronztáblán a következő: »Petőfi Sándornak és az 1848 július 31-iki csatában elesett névtelen hősöknek a nemzeti kegyelet 1897.«

Az emlékműveknek a határidőre való megkészítése biztosítva lévén, a leleplezési ünneg részletes programja megállapított, az ünnepre szóló meghívók 1897. jun. 14-iki ülésünkben aláírtak, kinyomattak s a legszebb

reményekkel néztünk a szép ünnep elé, mely 30 év kitartó munkájának leendő terepménye. Ekkor, egész váratlanul olyan csapás érte a végrehajtó bizottságot, mely a legnagyobb zavarba juttatott. Elnökünk gróf Bethlen Gábor jun. 25-én meghalt országgrésznök kimondhatatlan veszteségére és hamisítatlan mély fájdalomra mindazoknak, kiknek kebleben igaz magyar szív dobog. A szobor melyért annyit dolgozott, mely kedvencz alkotása volt, már készen állott, de ő nem láthatta meg azt, ki még az utolsó napokban is oly szeretettel foglalkozott a leleplezési ünnep előkészületével.

A végrehajtó bizottság július 4-én tartott ülésében, jegyzőkönyvi határozatban fejezte ki mély fájdalmát a Bethlen Gábor halála által ért veszteség felett, elnökül megválasztotta Sándor László cs. és kir. kamarás urat, Nagy küllőmegye főispánját s szorgosan hozzá fogott az előkészületekhez, hogy az ünnep lehetőleg országos jellegű s minél emelkedettebb lefolyású legyen.

Balás Imre. titkár.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonatözsde

aug. 29

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései akövetkezők

B u s a	kilós	Ar 100 kig.	kilós	Ar 100 kig
Bánsági	76	11.40—11.05	80	11.95—11.90
»	77	11.65—11.75	81	12.00—11.0
»	78	11.75—11.85	82	—
Tiszavidéki	79	11.85—11.90	—	12.00—12.05
»	76	11.60—11.70	80	—
»	77	11.75—11.80	81	12.65—12.10
Pestvidéki	78	11.80—11.85	82	11.95—12.00
»	79	11.85—11.95	—	—
»	79	11.55—11.65	80	—
Fehérmegyei	76	11.70—11.25	81	—
»	78	11.75—11.80	82	12.95—12.05
»	79	11.80—11.90	—	12.90—12.05
Bácskai	76	11.55—11.55	80	—
»	77	11.70—11.25	81	12.65—12.05
»	78	11.75—11.30	82	12.90—12.10
Észak magy	79	—	80	—
»	78	—	81	—
»	79	—	81	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilógram
Rozs elsőrendű	70—72	7.65—7.75
» másodrendű	—	7.55—7.60
Árpa takarmánynak	60—62	5.60—6.00
» égetni való	62—64	5.65—6.15
» serfőzdei	64—66	4.35—4.05
Zab	39—41	4.25—3.95
Tengeri bánsági	—	4.10—4.00
» más nemű	—	3.35—3.90
»	—	3.20—4.50

Sertés vásár.

aug. 29.

Kőbányai sertéspiac. Szerbiai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon feüli súlyban) 53—54 krajczárig, közep (páronkint 250—260 kilogramm súlyban) 54—55 krajczárig könnyű (páronkint 220 kilogrammig terjedő súlyban) 53—54 krajc árig.

Sertéslétszám: 1897. évi július 30-ik napján volt készlet 40673 darab, 1897 július hónap 31-ik felhajtattott 435 drb, 1897 július hónap 31-ik napján elszállított 663 drb, 1897 aug. hónap 2-ik napjára maradt készletben 30.239 drb. A bizott sertés üzlet-rányzata változatlan.

Sertés-konsumvásár. A földművelési miniszter a sertéseknek a budapesti sertéskonsum vásárról a vidékre való szállítását rendelet útján beszüntette. A vidékre ezentul csak Kőbányárról lehet sertéseket szállítani.

Szerkesztői üzenetek.

A. és V. Arad. Sz. L. Szentés, Sz. N. Szeged. Ajánljuk a mai vezércikkünket szives figyelmükbe: Az összetartás arathat csupán diadalt, ez pedig, hiszszük mindnyájunknak szívünkön fekszik. Szives üdvözlét.

M. I. S. Kaza. Az ígért elbeszélést immár nagyon várjuk.

V. J. Bere. A Flamingó megkerült, még meelőtt elrepülne a távol délre-keletre, levágjuk a szárnyát s a laphoz rögzítjük, ha biztos ígértet nyerünk az íránt, hogy nem utolsó vizit volt.

CSARNOK.

A prágai ghettoából.

— Kohn S. zsidó történetei. —

Fordította: ifj. Móríc z Pál.

Egyedül jogosított magyar fordítás

A csipkekereskedő.

HETEDIK FEJEZET. 42.

Nagy ideje volt, hogy a Lucka hitves pár és Reb Kálmán Bresnitz a „Judenstadt“-ba visszatértek. Mert nem akarjuk a tisztelt olvasók előtt elhallgatni, hogy a férfiak a minchati (délutáni imádkozás) így is elmulasztották, de legalább a gondos Bresnitz a szomszédasszony-nyal az olajlámpát mégis megtöltötte, sőt két viaszgyertyáról is gondoskodott, így legalább a háziasszony a sabbesz gyertyákat idejekorán felgyújthatta. És mivel a férfiak így is szombati, ünneplő ruhákban voltak, most azonnal a zsinagógába siethettek. A sánta Bresnitz mindenestre csupán bűdgédsolva tötyögött a fürge Lucka után. És Kele túlboldog volt. Hisz attól félt, hogy ma lesz életének a legszomorubb, legboldogtalanabb sabbesz estéje. És most kaczagott, könyezett is örömben és szive mélyében nem győzött eléggé hálálkodni az urnak, hogy ily esodával volt irányukban. És már majd elégett a vágtyól, oly túrelmetlenül várta bácsiját, ki megmagyarázza e esodát, melylyel e pompás vásáros asszonyságokat hozzá elkalauzolta.

A férfiak végre hazaérkeztek a zsinagógából. Hirsch, a péntek esti szép szokás szerint megáldotta a gyermekeket. A kályhában derűs tűz lobogott. A lámpák, gyertyák pompásan világítottak, végtelenül lakályos vala az egész szoba! Kele tehát most azt akarta hallani, hogy a bácsi miként eszközölte ezen mindkét félre előnyös üzletet. Hanem a komoly Bresnitzet mintha csak kieserélték volna, úgy tréfalkozott, úgy pajkoskodott.

— Tudjátok, én ép megfordítva escelekszem, mint Elizeus, mikor Ábrahám kiküldte, hogy Izsák fiának keresne menyasszonyt. — Ábrahám hü szolgálja így beszéle Buel-hez és Laban-hoz! Addig nem eszem, mig nem beszélék! Én azonban, aki olyan éhes vagyok, mint a farkas, egész nap nem ettem semmit, azt mondom neked: addig nem beszélék semmit, amig nem ettem! És most Reb Hirsch mond el mihamar a kidus-t (megáldása a bornak, a péntek esti vacsora előtt szokják mondani).

Leültek tehát az asztalhoz a párolgó tálak mellé. Mert mint már tudjuk, húsról Bresnitz még idejekorán gondoskodott, legvégső szükségükben az utolsó vagyonát, ezüst óráját eladván, Midőn pedig a zsinagógából kijöttek, a peccenyosütővel, ki a zsinagóga szomszéd-ságában lakott, egész sült libát küldetett Hirsch Luckához. Végre így kezdette beszédét Bresnitz:

— Tehát halljátok, miként segített meg bennünket az Ur. Gyakran megtörténik az életben, hogy mi előbb keserűség volt, abból támadt a legnagyobb öröm.

! Az apja és testvére Rebekának.

Folyt. köv.

Danhauser Rezső poprádi tanító és a Magy. Ország. Kárpátegyesület muzéumi óre két kosztos gyermeket fogad magához az 1897—98. tanévre. A gyermekek 10 hó alatt el-sajátítják maguknak a német nyelvet. A lakás és bánásmód — ellátás igen jó.

Palugyai Leányka

a legkedveltebb

csemegebor.

Minden jobb üzletben kapható.

Árjegyzékkel **bor, cognac** és **champagnerről** szívesen szolgál a

Palugyai és Társa

bornagykereskedő cég

Budafok.

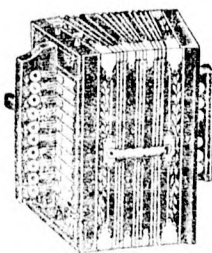
Építési anyagok eladása.

A kereskedelmi és iparkamara udvarán lévő és egy épületnek lebontásából kikerült anyagok u. m. téglák, fedélcserépek, fák, gerendák stb. 7. évi aug. hó 5-én azaz csütörtökön délután 3 órakor nyilvános árverés útján azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adatni, mely árverésre a venni szándékozók ezennel meghivatnak.

Vevő köteles lesz az anyagokat az árverés napjától számított egy hét alatt a helyszínéről elhordatni.

Debreczen, 1897. július 30.

A keresk. és iparkamara

Csak

4 1/2 frtért

szállítom az én világhírű

„BOHEMIA”

huzó harmonikáimat, hos zu foggantyúval és valódi gyöngyláz lapocskáival 2 kettős rugója és 11 réti erős foggantyúja van, eltörhetetlen rez óvsarkokkal.

A hangok egyes lapokon vannak, minék következtében a harmonika orgonaszerű hangu.

40 hangu 2 Reg. nagys. 15 1/2 + 33 cm. — frt 4 1/2
60 " 3 " " 17 + 34 " " " 5 1/2
80 " 4 " " 17 1/2 + 34 1/2 " " " 6 1/2

Saját magat tanító iskola ingyen. — Porto és csomagolás 60 kr.

Képes árlap ingyen.

SCHUSTER C. A. harmonika-gyáros

Markneukirchen, 7. S. (Csehország)

Küldés vaumentesen utánvétellel. — Beeserélés megengedve.

Viszonteladók kerestetnek.

Keszler A. műszerész,

DEBRECZEN, a kereskedelmi akadémia épületében.

Eredeti amerikai varrógépek,

angol és német kerékpár legnagyobb raktára.

Mindenféle gép- és Bicikli részek legolcsóbban csakis nálam kaphatók, valamint mindennemű javításokat **műszerész műhelyemben** pontosan mérés-kelt árak mellett készítek.

Varrógépek, kerékpárok, írógépek, orvosi muszerek, fog-furógépek, villanygépeket, mülábakat és mindenféle tashordi készülékeket mérték után készítek és javítok.

Nyilvános figyelmeztetés!

Az első egyedüli varrógép- és kerékpár-műszerész javítóműhelye törvényes iparral egyedül Debreczenben.

Alapított 1865-ben.

A legjobb új és átjátszott

Zongorák,
pianinók

és

harmóniumok

legolcsóbban kaphatók tökéletes jótállás mellett

HECKENAST GUSZTÁV

hirneves zongora eladási és kölcsönző intézetében

BUDAPEST, IV. Kigyó-utca 7 sz.

Schiedmayer és fiai leghíresebb zongorák és Thuringia Organ C. egyedüli képviselője. A világ legjobb és legolcsóbb harmóniumai.

Árjegyzék ingyen.

Rendkívül dus raktár.

Fél vászon, egész vászon, félbőr, félbőr-posztó

igen esinos kötésű

Üzleti könyveket

rendkívül oleső árak mellett

ajánl :

HOFFMANN ÉS TÁRSA

könyvnyomdája,

Debreczen, Főpostával szemben.

Nyomatott Hoffman és Társa könyvnyomdájában Debreczenben, főpostával szemben.